

Izbaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopis naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldna.

Rekopis naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj be
prazna.

Rekopis se ne vračaja.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložití poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krona.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garancí-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 1. septembra 1914.

Št. 36.

Nekaj podatkov o sv. očetu Piju X.

Pij X. je bil rojen dne 2. julija 1835. v Riese (škofija Treviso). Družina Sarto je bila poštna, a revna! Njegov oče je bil občinski uradnik, mati pa šivilja. Ljudsko šolo je obiskoval v domači fari; v srednje šole je hodil v Kastelfranko vsak dan peš. — Starši ga niso mogli podpirati, ker so bili revni, razen njega pa je družina štela že 1 fanta in 6 deklet. V starosti 17 let je bil sprejet v semenišče v Padovi in leta 1858. je bil posvečen v duhovnika. Služboval je potem 9 let kot kaplan v Tombolo, kjer ga je ljudstvo splošno nazivalo »Don Beppi«. — Bil je silno priljubljen, a znan je bil tudi zaradi izredne svoje telesne moči.

Od leta 1867. do 1876. je bil župnik v Salzano, potem je bil imenovan za kanonika in profesorja bogoslovja v Trevisu. Leta 1884. je postal škof mantovanski in devet let pozneje (leta 1893.) patriarh beneški in kardinal.

V Benetkah se je zanimal posebno za organizacijo na krščanski podlagi, ustanovil je velik krščanski list »Difesa«. Osebnost se je vozil z gondolo po Benetkah ter agitiral za ta list.

Ko se je podal po smrti Leona XIII. leta 1903 v Rim in se je vozil z gondolo po velikem kanalu na kolodvor, se je gnetlo nebroj gondol okrog njega in na kolodvoru je moral nagovoriti svoje zveste Benečane: pokazal jim je vozni listek za tja in nazaj in je obljubil, da se vrne gotovo tekom enega meseca!

Še iz vlaka je moral ljubljeni nadpastir blagoslavljal svoje ovčice.

Konklave, to je volitev svetega očeta, se je začel 1. avgusta 1903. Pri prvi volitvi je dobil kardinal Rampolla 24 glasov, kardinal Sarto samo 5. Pri drugem glasovanju Rampolla 29, Sarto 10. Pri tretjem glasovanju Rampolla 29, Sarto 21. Kakor je znano,

je avstrijski kardinal Puzyna vložil veto v imenu avstrijske vlade proti kardinalu Rampolla in v naslednjih dneh se je razmerje glasov izpremenilo v toliko, da je končno 4. avgusta kardinal Sarto zbral na svojo osebo 50 glasov; torej več kot dvetretjinsko večino, ki je potrebna za veljavno izvolitev.

Lavantinski konzistorij o patrio- tičnem mišljenju slov. duhovščine.

»Grazer Volksblatt« poroča v svoji 397. številki: »Neki graški duhovnik je dobil na neko vprašanje od kn.-šk. lavantinskega konzistorija sledeče pisanje:

Zagotovo upamo, da bo sodna obravnava osvetila zadevo in izrekla, da so dotični duhovniki žrtve obrekovanja.

Da varuje dobro ime, je lavantinska duhovščina iz lastnega nagiba že napravila primerne korake. Imela je zborovanje, sestavila na prevz. nadpastirja in na gospoda namestnika spomenico, v kateri izraža svoje patriočno mišljenje in zvestobo do Avstrije.

Imamo mirno vest in se ne bojimo sodbe, četudi bi bili zaprti duhovniki obsojeni. Če se jim res dokaže krivda, bomo tudi mi dejanja njih, ki so pozabili svoje dolžnosti, najostreje obsodili. O našem nadpastirju smemo s ponosom trditi, da je malo mož v Avstriji, ki bi bili pokazali patriotizem v besedi in dejanju, tako jasno kakor ravno knez in škof lavantinski. Pokazati je treba le na njegove v patriočnem duhu pisane pastirske liste ali na izborno delo »Dajte cesarju, kar je cesarjevega,« ki je dobilo odjemalcev po celi Avstriji in je bilo v par tednih razprodano. Njegovo vzorno domoljubno mišljenje je zabeleženo v mnogoštevilnih sinodah, pri katerih je prevzvišeni in z njim zbrana duhovščina opetovano od Boga postavljenemu vladarju prisegla neomajno zvestobo in udanost. V sinodalnih aktih

je razentega mnogo navodil za patriočno vzgojo mladine v blagor avstrijske domovine. Omenjamo le sinodalno knjigo: Synodus dioecisana Lavantina anno 1906 concita. Marburgi, 1907. pagg. 233—266, De cura juvenum ad militiam conscriptorum, o dušnem pastirstvu rekrutov, v kateri dobiva duhovščina na čisto izreden način direktno navodilo, kako da naj vzgaja v vsakem oziru zanesljivo vojaški naraščaj. Takih predpisov — to se sme mirno trditi — najbrž ne bo imela nobena druga škofija v Avstro-Ogrski, in ne bomo se motili, če rečemo, da je bil naš predpostavljeni tudi poročevalec in militaribus (v vojaških zadevah) pri škofijskih konferencah in da od njega prihajajo predlogi o dušni brigi za rekrute, o duhovnih vajah za vojake itd.

Nj. ekscelenca je prišel k slovesni zaprisegi v vojno odhajajočih vojakov, je bral sv. mašo za vojake, je imel nagovor na zbrane čete in jim je podelil višjeparstirski blagoslov. Vojaštvo je o tem globokem patriočnem mišljenju lavantinskega nadpastirja popolnoma prepričano, tako da mu je pred kn.-šk. palačo že opetovano priredilo ovacije, pri katerih je navduševal vojake za junaški boj za cesarja in domovino, zbrano množico ljudstvo pa za neomajno zvestobo do Avstrije. Duhovščina, ki ima pred očmi takega voditelja in tako vzvišen zgled odkritosrčne domovinske ljubezni, je gotovo prežeta s pravim patriotizmom in vedno pripravljena za največje žrtve za blagor avstrijske domovine.

Poročila iz vojne.

Z JUŽNEGA BOJIŠČA.

Nemški skadrski detašma v bojih pri Višegradu.

Budimpešta, 24. avgusta. (Kor. urad.) Razpravljajoč o udeležbi nemškega skadrskega detašmaja v bojih pri Višegradu, piše »Pester Lloyd«: »Danes šele smo izvedeli,

Podlistek.

Kaj pripovedujejo ranjenci?

V Zagreb so pripeljali s srbskega bojišča okrog 150 ranjencev.

Te ranjence je posetil eden izmed članov »Obzorovega« uredništva in se z njimi razgovarjal. O tem svojem posetu je napisal serijo zanimivih slik, ki so jasen odsev razpoloženja ranjencev in življenja poln oris dogodkov, ki so se doigrali ob obrežju Save in Drine.

Eden izmed ranjenih častnikov, ki se je udeležil zmagovite bitke pri Loznici, je orisal dogodke, katerih očitavec je bil on sam, tako-le:

»Srbsko obrežje Drine je zelo bregovito, kar je seveda bilo Srbom na korist. Srbska armada je bila zelo dobro postirana in utrjena na hribih, od koder je mogla prav komodno streljati na nas.

Naši poljski topovi in velike havbice so bili nameščeni tostran Drine. Artiljerija in pehota sta bili pripravljena za prehod preko meje. V noči 12. avgusta okoli polnoči je naša artiljerija jela streljati na srbske utrdbe, na kar so jeli pionirji graditi za pehoto lahek most preko Drine. Zaščita naše artiljerije je bila izvrstna, zato so tudi naši pionirji razmeroma lahko izvršili svoj posel.

Padla sta samo dva, 14 pa jih je bilo ranjenih.

Srbski topovi so streljali zelo slabo, a to je tudi razumljivo, ker so že izrabljeni in ker tudi municija ni prvega reda. Neštevilni šrapneli na našo radost niso eksplodirali, a kaj to pomeni, razume tisti, ki ve, da vsebuje vsak šrapnel okrog 480 krogel. Temu nasproti pa so naši topovi novi, a municija je prvovrstna. Zato je prehod preko Drine in zavzetje Loznice trajalo samo sedem ur. Pri prehodu čez Drino in zavzetju Loznice, so imeli Srbi mnogo večje izgube kakor mi, dasi so oni kot branitelji zavzemali mnogo boljše pozicije in dasi se je vsak vojak lahko skrtil za okope, ki so bili nakopani v človeški velikosti. Ko smo po sedemurni borbi potisnili sovražnika z višin ter pregledali okope, smo našli v njih stoječe srbske vojake mrtve. Vsi so bili zadeti od šrapnelov v glavo.

Srbski begunci so nam pripovedovali, da so se Srbi nadejali, da bodo lahko v svojih utrdbah odbijali naše napade polnih osem dni, toda naše topništvo in naravnost neverjetno junaški naskok naše pehote sta povzročila, da ni mogel sovražnik vzdržati našega napada niti pol dneva. Ako se uvažuje, da so bili Srbi v izredno ugodnih pozicijah na vrhovih, zavarovani od okopov, in da smo mi morali prekoračiti reko, dokazuje brzi prehod preko reke in zavzetje Loznice veliko sposobnost, junaštvo in neustra-

šenost naših čet in izredno sposobnost naše artiljerije.

Neki drug ranjenec, prostak, ki se je udeležil bojev pri Loznici, Lešnici in Kamenici, je pripovedoval med drugim:

»Srbski vojaki, ki smo jih vjeli, so pripovedovali, da že nekoliko dni niso ničesar jedli, ker jim primanjkuje hrane. Polovica hleba odpade na štiri vojake. In kako siromašno so opravljeni! Ne nosijo nobenega tornistra, samo patrone in puško. Slaba jim prede. Bojujejo se pa vražje. Tudi ženske in otroci. Nikdar nisem videl, da bi ženske mogle tako streljati. Zalotili smo neko žensko, ki je od nekod privlekla na dvorišče strojno puško in streljala na naše vojake. Ponajveč kmetice zastrupljajo vodo, zato nismo nikjer pili, dokler ni vode pokusil kak naš vjetnik.

Prehod preko Drine je ranjenec opisal tako-le:

»Čakali smo popolnoma pripravljeni, da prekoračimo reko. Bila je mesečina in vedro. Naenkrat so jele nad nami žvižgati krogle. Naši topovi so jeli streljati. Nato je vse grmelo, tako so pokali topovi. Naenkrat je bila reka pokrita s čolni in most je bil gotov. Nato smo prekoračili most ter jeli peti cesarsko pesem, ki jo je igrala tudi godba. Nikdar še nisem ničesar takega doživel. Pokalo je, pelo se je in igralo, vmes pa so grmeli topovi. Zdelo se mi je, kakor da bi bila velika parada.

da so se naši nemški bratje pri Višegradu bojevali v naših vrstah, da je tekla tudi njih kri na bojiščih, kjer so hrabre avstrijske čete pognale Srbe v beg. Danes smo izvedeli za brzojavko, ki jo je poslal poveljnik nemškega skadrskega detašmaja iz Sarajeva generalnemu štabu nemškega vojnega brodivja in glasom te brzojavke se nemški vojaki iz Skadra niso vrnili v domovino, ampak so ostali v Bosni in se pridružili našim četam. Od kopice nemških tovarišev so pri naskoku na višine pri Višegradu trije padli, 21 pa jih je bilo ranjenih. Nemška kri je tekla z ogrsko in avstrijsko. Sveto združnje čuvstev teh obeh držav se je izvršilo na srbskem bojišču. Eno smo z nemškim poveljnikom, eno ostanemo za večno.

Sarajevo, 24. avgusta. (Kor. urad.) Še pred pričetkom naših operacij preko Uvaca in Vardišta v Srbijo vpadle posebne naše čete, so bile dne 20. t. m. napadene in vržene iz izvrstno pripravljenih in izbranih pozicij preko meje v smeri proti Užicam. Pri teh bojih, ki so se jih junaško udeležili tudi vojaki nemškega skadrskega detašmaja, so se posebne čete kljub težavnemu terenu in trdovratni obrambi dobro pripravljenih utrdb sovražnega nasprotnika, bojevale z občudovanja vredno hrabrostjo. Čete so pokazale, da so navdahnjene z istim duhom, ki je vodil avstrijske čete v stoletni zgodovini k slavi in časti. Naše čete, sestavljene iz vseh korov monarhije, so s svojo hrabrostjo in zaničevanjem smrti dokazale sovražniku, ki je bil v premoči, da je njegovo domnevanje, da je nepremagljiv, bolezen. Nemški detašma je plačal svojo hrabrost s smrtjo 3 vojakov, 21 vojakov in dva oficirja pa so bili ranjeni.

Zavrtno postopanje Srbov v boju z našimi četami.

Dunaj, 24. avgusta. (Kor. urad.) Srbska vlada zatrjuje v neki brzojavki ministrskega predsednika in zunanjega ministra Pasića na španskega poslanika v Bukareštu, da je avstrijsko - ogrski glavni stan naročil poveljniku v Srbijo vpadlih avstrijskih čet, da se morajo poljski pridelki uničiti, prebivalci pobiti ali vjeti. Sploh da izvršujejo avstrijski vojaki nezasišana grozodejstva in da ne prizanašajo niti otrokom in starim ženskam. To da je srbske vojake tako razburilo, da jih bo težko zadržati pred maščevanjem. Srbska vlada prosi končno španskega poslanika, da naj sporoči avstrijski vladi ta dejstva in ji naznani, da bo Srbija prisiljena poseči po ostrejših represalijah, do katerih je po mednarodnem pravu upravičena.

Jasno je, kaj se namerava s to očitno izmišljeno trditvijo na srbski strani. Srbska vlada skuša enostavno prehiteti očitke, do katerih je avstrijska vlada radi dejanskega postopanja Srbije popolnoma upravičena. Že po dosedanjih poročilih s srbskega bojišča so konstatirana različna grozodejstva srbske vojske in od oblasti nahujkanega prebivalstva. Vrhovno armadno poveljstvo je odredilo v tem oziru preiskavo, ki je dosedaj že za okolico Šabca končana in je konstatirala sledeče: Pri srbskem Šabcu so našli ponovno masakrirana trupla vojakov. Tako je imel neki poročnik razklan trebuh, neki vojak iztaknjene oči, v očesnih globinah pa gumbe svoje uniforme. Na nekem drevesu je visel vojak brez glave in brez rok. Prebivalci Šabca so na naše čete streljali večinoma iz zasede, posebno pa na oficirje in manjše oddelke. Še potem, ko se je nahajal Šabac že 24 ur v naših rokah, so še vedno streljali na mimoidoče vojake. Iz neke tovarne v Šabcu so ponovno streljali na naše vojake, pri neki priliki celo v trenutku, ko so bili oficirji pri menaži. Naši so tovarno zažgali. Pri Mišarju so bili ljudje, ki so streljali na mimoidoče vojake, vjeti. Poročnik, ki so mu bili vjetniki izročeni, je neko nosečo žensko iz človekoljubnosti izpustil. Toda komaj je bila ženska izpuščena, je pograbila svoj samokres in ustrelila poročnika na zavrtnem način. Tekom boja pri Tekerišu so bili razobesili bele zastave. Avstrijski poveljnik je nato odredil, naj se ustavi streljanje, nakar se je pričel približevati Srbom, ki pa so na 300 korakov pričeli zopet z vso silo streljati nanj in na njegove vojake. S posebnim veseljem streljajo srbske regularne čete na naše kraje, kjer se obvezuje. Neki sanitetni oddelek, ki je nesel

s seboj ranjenega polkovnika, je bil iz neposredne bližine postreljen. Celot srbski otroci izvršujejo grozodejstva.

× × ×

AVSTRIJSKA ARMADA SE BORI PROTI RUSOM NA 400 km DOLGI VOJNI ČRTI.

Vojni poročevalski stan, 28. avgusta.

Ruske čete so prodirale 26. avgusta proti Brodyju in reki Zbrucz. Naše čete med Vislo in Bugom so v ofenzivi. Srednja skupina ruskih čet, najbrže glavna skupina, je vdrla v Galicijo, kjer pa je zadeła v črti med Ravarusko in Zloczowom na hud odpor naših čet. Vršili so se hudi boji. Levo krilo naše srednje skupine, ki se bojuje med Ravarusko in Žolkijem, zmagovito prodira. Tudi naše glavno levo krilo pri Krasniku je v polni ofenzivi. Na desnem krilu se boji nadaljujejo. Cela bojna črta med Vislo in Dnjestrom je dolga okoli 400 km. Pričakujejo se dolgi boji.

Vojni poročevalski stan, 28. avgusta.

Zunanji pogoji svetovne bitke so za nas ugodni. Teren je znan, vreme ugodno, dovoz se vrši brez težav, razpoloženje pri četah in poveljstvu je ugodno. Ni nemogoče, da potisnemo Ruse proč od trdnjavskega četverokota. Boj je skrajno trdovraten. Naše šanse so upapolne.

Dunaj, 28. avgusta. (Koresp. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana se uradno poroča: Vrhovno armadno poveljstvo naznanja danes ob 2. uri popoldne: Na ruskem bojišču se vrše že več dni odločilni boji. Med tem ko je naša moč pri Krasniku zmagala in zasledovala sovražnika proti Lublinu, in sosedna naša armadna skupina, ki je zmagovito prodrla med Bugom in Wleprzem v sovražno ozemlje, zavzela ozemlje pri Samostju, so se naše druge čete hrabro vzdržale na črti severno, vzhodno in jugovzhodno od Lvova čez Dnjester proti močnemu sovražniku, ki je vdrl v vzhodno Galicijo.

× × ×

Z NEMŠKO-RUSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 24. avgusta. (Kor. urad.) Mojster generalnega stana, pl. Stein, poroča:

Dočim je na zapadnem bojišču položaj nemške armade po božji milosti nenavadno ugoden, je na vzhodnem bojišču sovražnik udrl v nemško ozemlje. Močne ruske čete so udrele v smeri proti Angerappu (mala rečica v srednjem delu severovzhodne Prusije) in pa severno od železniške linije Stalupönen—Insterburg. Prvi armadni zbor je v zmagovitem boju pri Wirbalenu zadržal sovražnika, nakar je bil odpoklican k zadaj stoječim četam. Tu zbrane čete so napadle sovražnika, ki je prodiral proti Gumbinnen in v južni smeri. Prvi armadni zbor je vrgel sovražnika nazaj, vjel 8000 vojakov in osvojil več baterij. K imenovanemu koru spadajoča kavalerijska divizija je prisilila k umaknitvi dve sovražni kavalerijski diviziji in vjela 500 vojakov. Dalje proti jugu se boreče čete so zadele deloma na močne utrdbe, ki jih ni mogoče zavzeti brez priprav, deloma pa so se nahajale v zmagovitem prodiranju.

Tu je došlo poročilo o prodiranju nadaljnih sovražnih čet iz smeri reke Narev proti jugozapadu mazurskih jezer. Višje poveljstvo je zato menilo, da je treba ukreniti proti temu potrebne odredbe in je zato umaknilo svoje čete. Umikanje pred sovražnikom se je izvršilo brez vsake težkoče. Sovražnik ni sledil. Na vzhodnem bojišču odredene odredbe se morajo najprej izvršiti in izvesti tako, da bo mogoče iskati novo odločitev. To je neposredno pričakovati.

Sovražnik je razširjal vesti, da je potolkel štiri nemške armadne zборе. Vest je neresnična. Noben nemški armadni zbor ni bil premagan. Naše čete so si v svesti zmage in premoči. Sovražnik je prodrl dosedaj čez reko Angerapp samo s konjenico. Ob železnici je došel dosedaj v Insterburg. Obžalovanja vredno provincialno ozemlje prinaša sedaj žrtve v interesu cele domovine, ki naj se po izvršeni odločitvi tega hvaležno spominja.

Z NEMŠKO - BELGIJSKO - FRANCOŠKEGA BOJIŠČA.

Francoska armada v divjem begu.

Berolin, 24. avgusta. (Kor. urad.) O pomenu zadnjih velikih nemških zmag na zapadnem bojišču, poročajo v glavnem nemškem vojnem stanu se nahajajoči poročevalci velikih listov sledeče: Tudi čete prestolonaslednika so se bojevale z več francoskimi armadnimi kori. Od severa in južno od Longvyja izvršeno prodiranje in napad Nemcev je bil tako silovit, da se je umikanje Francozov mestoma, kakor v bitki južno od Metz, izpremenilo v pravcati beg. Neka kavalerijska divizija, ki je prodrla jako daleč, je našla ceste, kjer so se umikali Francozi, kar posejane s puškami, drugim orožjem, municijo in telečnjaki. Vsled zmage bavarskega in nemškega prestolonaslednika in pa vsled nemške ofenzive je francoska armada razbita. Upoštevati se mora, da prodiranja nemških čet v deloma gozdnatih krajih artiljerija ni mogla podpirati.

Neki vojskovodja je naznanil svojo zmago sledeče: »Zaukazana črta je dosežena«. »Vossische Zeitung« pripominja k temu: »Kaj leži v teh besedah, kaka skromnost, kaka čuti dolžnosti istotako kakor da bi bilo izvršeno kako povelje na vežbališču«.

Nemški prestolonaslednik je brzojavil o svoji zmagi prestolonaslednici: »Armada izvojevala sijajno zmago. Francozi deloma v divjem begu.«

Virtemberški kralj je dobil sledečo brzojavko: »Popolna zmaga. 13. kor se je bojeval čudovito. Ponosen sem, da poveljujem takim četam. Viljem, prestolonaslednik.«

× × ×

NOVE ZMAGE NEMŠKE ARMADE. — ANGLEŠKA ARMADA PORAZENA.

Berolin, 28. avgusta. (Wolffov urad.) Veliki generalni štab poroča: Angleška armada, kateri so se pridružile tri francoske teritorialne divizije, je bila severno od Saint Quentin popolnoma pobita in beži čez Saint Quentin. Nemci so vjeli več tisoč ujetnikov, 7 poljskih baterij in eno težko baterijo. Južno vzhodno od Mezieres so nemške čete v neprestanih bojih v veliki fronti prekoračile reko Maas. Nemško levo krilo je po devetdnevni bojih v gorovju francoske gorske čete zagnalo nazaj do vzhodno od Epinala. Levo nemško krilo prodira po teh bojih zmagonosno naprej.

PODROBNA POROČILA O ZADNJIH PORAZIH ANGLEŽEV IN FRANCOZOV.

Berolin, 29. avgusta. (Kor. urad.) »Berliner Lokalanzeiger« pristavlja k že objavljenim poročilom o zmagah sledeče opazke: Na levem krilu zveznih armad so stali Angleži pri Maubeugeju, ko je bila vzhodno od te trdnjave pobita ena angleška kavalerijska brigada. Ker se imenuje Cambrais kot severni konec naše ofenzivne fronte (napadalne črte), to dokazuje, da ni bilo Angležem več mogoče, da bi se mogli proti severu umakniti. Podatkov o številkah ni. Ker je imela armada generalnega polkovnika Klucka nalogo, da naj napade Angleže pri Maubeugeju, sodimo, da so Angleži veliko več čet izkrcali, kakor so bralci izvedeli. Angleži so bili premagani, nato pa zopet zahodno od Maubergeja napadeni. Tudi armadi generalnega polkovnika Bülowa in barona Hausena sta pritiskali na belgijsko-francosko armado, približno osem armadnih zborov, iz trikota Sambre—Namur—Maas vzhodno mimo Maubeuga, ne da bi se bili na trdnjavo ozirali. Šele potem, ko se je posrečil sunek naprej, se je uvedel napad na Maubeuge. Umevno je, da je posadka v Antwerpnu izpadla proti četam, ki jo oklepajo. Izpad je bil odbit in so Belgijci veliko ljudi izgubili. Neumevno je pa, da belgijsko civilno prebivalstvo še vedno napada nemško vojaštvo. Če bi bilo vsled teh napadov uničeno staro, krasno mesto Löwen, ni tega kriva nemška armada, kakor bodo to inozemski sovražniki trdili, marveč krivda zadene civilno prebivalstvo, ki je očitno le na pol civilizirano.

× × ×

Berolin, 29. avgusta. (Kor. urad.) Berolinski listi se vsi pečajo z uradnimi poročili o velikanskih uspehih, ki so jih do-

segle nemške čete na belgijski meji in na Francoskem. — »Berliner Zeitung« am Mittag« poroča, da se je udeleževalo devetdnevni boj na francoski meji v vsej velikosti sedem armad. Bitka je bila veliko večja, kakor največja bitka na Lipskem in presega vse vojske, kar se jih je sploh bilo na svetu. Na belgijski meji je bilo pet nemških armad, ki so bile potrebne, da se objame sevni del francoske armade. — Berolinski listi vsi pravijo, da je uspeh nemške armade v teh bojih tak, da je vojska na Francoskem dobljena.

× × ×

NEMCI ZAVZELI MARAINVILLER.

Berolin, 29. avgusta. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada. Veliki generalni štab poroča: Marainviller, ki leži vzhodno od Lunevilla, najmočnejši zatvoritveni fort, je v nemški posesti.

× × ×

UČINKOVANJE STRELNIH PRIPRAV PRI ZAVZETJU LÜTTICHA.

Berolin, 25. avgusta. (Kor. urad.) Wolf-fov urad poroča: Berolinsko časopisje prinaša z dovoljenjem generalnega štaba slike iz utrdbe Loncau trdnjave Lüttich, iz katerih je razvidno, kako strašansko je učinkovalo obstreljevanje nemške težke artiljerije. Prvič sedaj izve javnost o 42 cm oblegovalnih topovih, katerih en sam strel zadostuje, da razruši tudi najmočnejše betonske oklepe. To so tudi najbrže one strelne priprave, o katerih je mojster generalnega stana poročal, da jih sovražnik ni poznal. Dejstvo, da je bilo mogoče take strelne priprave v mirnem času iz inozemstva čisto neopazeno dobivati, svedoči o izbornih predpripravah za vojno.

× × ×

KAKO FRANCOZI PRIKRIVAJO SVOJ PORAZ.

Pariz, 25. avgusta. (Kor. urad.) Dne 24. avgusta ob 11. ponoči izdani uradni komunikacije pravi, da je bila armada zapadno od reke Moze (Maas) v Belgiji napadena od Nemcev in se je upirala napadom na občudovanja vreden način. Dva francoska armadna zbora sta prodirala in sta bila sprejeta s strašnim ognjem. Ker pa je izvršila pruska garda protinapad, so se morale francoske čete, potem, ko so prizadejale sovražniku velikanske izgube, umakniti.

Vzhodno od Moze so bile francoske čete, ki so prodirale po zelo težavnem terenu, napadene z vso silovitostjo in so se morale po živahnem boju umakniti.

Južno od Semois so se postavile v okopih angleške in francoske čete. Ostale so nedotaknjene. Naša kavalerija ni trpela. Fizično in moralno stanje armade je izvrstno. Francoska armada stopi odsedaj naprej v defenzivo, da prične v primernem trenutku zopet z ofenzivo. Naše izgube so neznatne, a jih ni mogoče natančno določiti. Tudi Nemci so imeli težke izgube. Francozi so napravili včeraj, ko so morali v Lotaringiji zavzeti nove pozicije, štiri protinapade, pri čemer so prizadejali sovražniku zelo težke izgube.

Na drugi strani se je posrečilo Rusiji, prodirati v srce vzhodne Prusije.

Komunike izjavlja dalje, da je obžalovati, da načrt ofenzive ni dosegel svojega namena. Pripomniti pa je, da ostane defenzivno stanje v ožigled dejstvu, da je sovražnik oslabiljen, neomajno.

Kavalerijske čete neke na skrajnem zapadnem krilu prodirajoče neodvisne divizije, so udrle v kraje Roubaix - Tourcoing, ki jih branijo samo teritorialne čete.

Nevtraliteta Laške.

»Zakaj Laška ne gre z nami? Kje je zdaj trozveza? Zakaj smo spoznali Laha!« tako in enako se govori zdaj med ljudstvom. Nekateri govorijo še bolj pikro o laški »nezvestobi« ter hočejo reči, da so Lah! nas izdali. Treba je, da ljudstvo to vprašanje dobro razume, da ne bo sodilo krivo. — Cele resnice niti laški časniki ne povedo! Reči moramo celo, da morajo svojim čitateljem prikrivati resnico. — Laški listi pravijo, da Laška nič ni vedela o avstrijskem ultimatu na Srbe, da ni bila obveščena pravočasno o

nameravani napovedi vojske od strani Nemčije Rusom, in da bi bila dolžna iti v vojsko samo v slučaju, da Francija napade kot prva Nemčijo in Avstrijo. Vse to ne drži! — Med vrstami pa povedo laški časniki nekaj drugega! Laška se je odločila za popolno nevtraliteto v onem trenutku, ko je angleška napovedala vojsko Nemčiji. Zakaj? Pomislimo: 1. Angleško-francosko brodovje v Sredozemskem morju šteje 30 velikih bojnih ladij dobre mere in ima za podlago angleški otok Malta, ki leži ravno med Italijo in Tripolis, ki ga je Italija šele pred 3 leti zasedla! Lah! pa si še davno niso osvojili Tripolis in Cirenejske ter morajo tem vzdržati veliko stalno armado 80.000 mož! Tem vojakom mora Laška dovažati iz Italije kratkomalo vse, celo pitno vodo! — V tem trenutku, ko bi se torej Laška oborožena postavila na stran trozveze, je izgubljena za Laško afrikanska kolonija, in 80 tisoč mož bi moralo umreti naravnost gladu!

2. Nastop Laške za trozvezo bi torej Laško v prvem hipu silno občutno zadel. Zadel bi Lahe ravno na najobčutljivejši točki: Laška bi izgubila vdružila kolonije, kakor jih je pred 18 leti izgubila v Abesiniji! To bi zadelo v živo laški ponos! Pred 3 leti je celo laško ljudstvo naravnost norelo samega navdušenja, ko je šlo za Tripolis. Lah! so hoteli popraviti sramoto v Abesiniji! Zdelo bi se zdaj italijanskemu ljudstvu, da ga izgubi zaradi Avstrije in Nemčije in bi vojska v sedanjem položaju bila silno nepopularna. Nobeni vladi pa ni mogoče, se na Laškem dolgo vzdržati proti ljudski volji, kajti ljudstvo je po nebrzdanim časopisju silno razburjeno: na Laškem politizirajo mase ljudstva in berejo strastno časopise! Ti časopisi, ki so večinoma podkupljeni od Francozov, pa kažejo dan za dnevom na Tripolis in opominjajo Lahe, da se pretaka v njihovih žilah romanska kri.

3. Laška nadalje občuti jako hudo že zdaj posledice vojske na gospodarskem polju! Več 100.000 izseljencev se je vrnilo na Laško v teh dneh! Kaj bodo doma drugega kot stradali? — Delo, industrija je tudi na Laškem zaostala! — Da bi si laško ljudstvo nalagalo še posebnih žrtev za vojsko, o tem je pač treba resno dvomiti.

Že Bismarck je izjavil, da je že nevtraliteta Laške velike važnosti za Avstrijo in Nemčijo. — Seveda lepše bi bilo, da bi šla Laška z nami brez ozira na težavne razmere, v katerih se nahaja.

Dnevne novice in dopisi.

Lokalnim komitejem za nabiranje prispevkov za revne družine vpoklicanih rezervistov in »Rdeči križ«. Patriotično delovanje naših lokalnih komitejev je živahno in nad vse hvale vredno! Dozdaj so nabrali v to svrhu 4055 K 8 vin. Vseh imen darovalcev ni mogoče obenem objaviti. Zato prosimo, da naj ne bodo nečakani! Imena darovalcev se objavljajo po redu, v katerem prihaja denar in ne pisma, ker objave so obenem pobotnica za prejem poslanega denarja. Ker pa poštni hranilni urad vsled obilice dela počasi deluje, traja precej dni, preden dobimo po šeku odposlani denar.

Izkaza o izgubah so pošli in jih zato še nismo prejeli. Dvorna in državna tiskarna pa poroča, da se ponatiskujejo. Kdor jih hoče dobivati od našega lista, naj to nemudoma naznani!

Polnavljalne poizkušnje na srednjih šolah. Naučni minister vitez pl. Hussarek je izdal odredbo, po kateri vsi srednješolci, ki so poklicani pod orožje ali pa se prostovoljno zglasijo za aktivno vojaško službo, lahko napravijo poizkušnjo poprej, preden so vpoklicani k armadi. Srednješolci, katerim se je pri sklepu letošnjega šolskega leta dovolila poizkušnja, smejo isto takoj napraviti, če za to prosijo. Abiturienti, kateri so v preteklem poletnem terminu bili za pol leta reprobirani, lahko, ako za to prosijo, takoj ponovijo zrelostno izkušnjo. Tozadevne prošnje naj se pošljejo na pristojni deželni šolski svet.

Prva ranjenca v Ljubljani. »Slovenec« poroča: V Ljubljano so pripeljali dne 20. avgusta prva dva ranjenca s srbskega bojišča, stotnika pl. Novyja in poročnika Pavla Cvenklja. Našemu souredniku, ki je obiskal g. poročnika Cvenklja, člana kat. akad. dru-

štva »Danica«, na domu, je ta pripovedal, da je bil ranjen nekaj kilometrov pred Valjevom. Ranjen je na vratu od kopita puške, na hrbtu ima rano od bajoneta, na levi roki je obstreljen. Vsled pretresenja možgan na levo oko ničesar ne vidi. Gospod Cvenkelj je dve srbski strojni puški zajel, na katerih so ga dobili nezavestnega, ležečega z razprtimi rokami. Nanj je streljala 14letna dekle ter ga ranila. Ženske polivajo naše vojake z vrel vodo. Ko gredo naši vojaki skozi sela, obeša prebivalstvo bele zastave in poljublja roke našim vojakom ter kliče: Živijo Franjo Josip! Ko pa naši odidejo, streljajo Srbi nanje z vseh strani.

Sv. Višarje, 23. avgusta. Iz Žabnic poročajo: Odslej dalje do rožniveenske nedelje bo na sv. Višarjah samo ob nedeljah in praznikih ob 7. uri ena sveta maša. V izrednih slučajih naj se pravočasno obrne na župni urad Žabnice in se bo rade volje z vsem postreglo.

Črna. (Za naše vojake.) Okoli 700 mož in mladeničev se je odpeljalo iz naših hribov k vojakom. Za cesarja in domovino navdušeni so se vozili dne 27. julija skoro celi dopoldan iz naše vasi voz za vozom proti Prevaljam. Vse črno ljudi se je zbralo na vasi, da so se poslovili od odhajajočih, želeč jim, da se srečno in zmagovito povrnejo. Pa tudi doma ostali smo takorekoč stopili na bojno polje s tem, da tudi mi delujemo za domovino na ta način, da darujemo za pomožno akcijo za revne družine vpoklicanih vojakov in za Rdeči križ, za kateri namen se je nabralo do 500 K v denarju (med tem v cerkvi nad 48 K), na razpolago je pa tudi mnogo postelj in perila itd. V cerkvi se vsak dan opravljajo svete maše za srečo v vojski, zvečer pa imamo v isti namen vsak dan sveti rožni venec in litanije z blagoslovom. Tudi so že bile štiri patriotične pridige, zadnjo nedeljo pa smo imeli v ta namen procesijo, katere so se verni udeležili v zelo obilnem številu. Vseh teh pobožnosti se ljudstvo udeležuje v velikem številu. Nad vse pričakovanje pa je bila obiskana cesarska božja služba dne 18. avgusta, pri kateri je bila tudi primerna pridiga. Tako tudi doma ostali podpiramo na bojišče odišle može in mladeniče, kar jim mora biti v tolažbo in spodbudo k neustrašenosti in hrabrosti. Na ta način se najlepše izvršuje cesarjevo geslo: »Z združenimi močmi.« Vsled resnega časa ni po naši vasi več iste živahnosti, ne slišijo se vesele pesmi po gostilnah, kakor poprej; zato so pa v tem večjem številu zbiramo k molitvi in prejemanju sv. zakramentov v cerkvi.

Črna. (Prenovljen oltar.) Dne 5. avgusta na praznik sv. Ožbolta, našega cerkvenega patrona, so blagoslovili č. gosp. dekan Fr. Marinig ob asistenci prenovljeni veliki oltar. Ljudstvo se je zbralo v velikem številu. Po blagoslovljenju je bila kratka primerna pridiga in nato asistirana sveta maša. Delo je izvršil s svojim pomočnikom pozlatarski mojster g. M. Lubej v Pliberku. Sukajoč tabernakelj se je predeal po cerkvenih predpisih. Vse delo je prišlo na 380 K. Vse je zadovoljno z delom in od vseh strani se izražajo želje, naj bi se potrebno popraviljanje nadaljevalo tudi po ostali cerkvi. Mojstra smemo vsestransko priporočati.

Najnovejša poročila.

ZA BODOČNOST EVROPE.

Sedmi dan bitke milijonskih armad na severu. — Največja bitka v svetovni zgodovini. — Bitka se razvija na črti, ki je tako dolga kot je iz Ljubljane na Dunaj. — Položaj za nas ugoden.

Dva meseca sta pretekla po sarajevskem umoru in prav v teh dneh divja v vzhodni Galiciji hud boj za odločitev med nami, maščevalci nedolžnih in nesrečnih žrtev in med Rusi, ki so nastopili proti nam, da štiti morilce in tiste, ki so morilce najeli. Ob enem pa hočejo Rusi doseči svoj cilj, namreč uničiti Avstro-Ogrsko.

Ne samo cela Avstro-Ogrska, ampak ves svet z napetostjo pričakuje izida te velikanske bitke, ki ji v zgodovini ni para. Vroče želje in iskrena molitev vseh spremelja vrle bojevnike, posebno vroče želje in molitev nas Slovencev, kajti v tej bitki prej-

mejo ognjeni krst tudi slovenski fantje in možje.

V torek, 25. avgusta, je padla odločitev v bitki pri Krasniku in isti dan dopoldne se je pričela velikanska odločilna bitka na črti, ki je približno tako dolga, kot je iz Ljubljane na Dunaj. V tej bitki se bore vsi avstrijski narodi: Slovenci, Hrvati, Čehi, Poljaki, Slovaki, Nemci, Madžari in Rumuni z najrazličnejšimi narodi obširne ruske države.

Ruska armada je razmeroma hitro udrila v Galicijo. To kaže, da je bila Rusija za vojsko popolnoma pripravljena že delj časa pred napovedjo vojske. Le naš izborni mobilizacijski aparat je preprečil, da ruska ofenziva ni dosegla večjih uspehov.

V trenutku, ko to pišemo, odločitev te velikanske bitke še ni padla. Čisto mogoče je, da bo bitka trajala še par dni. Vsa došla poročila pa soglašajo, da je splošen položaj naših čet ugoden. Posebno vesela poročila prihajajo od našega levega krila, ki v obeh skupinah med Vislo, Wieprzom in Bugom zmagovito prodira proti sovražniku.

Armada povelje na severovzhodnem bojišču. — Vrla armada bo vse premagala! — 6000 vjetih Rusov.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana se uradno poroča: Armadni poveljnik general konjenice Dankl je izdal 25. avgusta to-le povelje armadne komande podrejenim mu krdelom:

Armada je 23. in 24. avgusta v bitki pri Krasniku, Polichni in Goraju (jugovzhodno od Krasnika) sijajno prestala svoj krst v ognju. Vsi kori so vsled neustrašenosti krdel sovražnika prisilili, da se je bežec umaknil. Kolikor je doslej znano, smo zavelnili tri zastave, 28 topov in mnogo strojnih pušk ter zajeli nad 6000 vojnih vjetnikov. Iz vsega srca se zahvaljujem vsem pripadnikom armade za usluge, ki so jih storili našemu Najvišjemu vrhovnemu gospodarju in domovini. Pa tudi žalost nam polni srce. Mnogo naših tovarišev je umrlo na polju časti. Njih se spominjamo v tem slovesnem trenutku! Še imamo pred seboj težke boje in mnogo truda. Vrla armada — o tem sem prepričan — bo vse to premagala.

Naš bojni položaj na gališki meji ugoden.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. urad.) Položaj naših krdel je ugoden. V bitki na gališki meji prodira šele naše levo krilo.

Bitka traja dalje.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. urad.) Boji na ruskem bojišču trajajo z nezmanjšano silo dalje. Vzhodno od armade pod poveljstvom Dankl, ki kljub utrjenim sovražnim postojankam neumorno prodira proti Lublinu, so pričele posebne naše čete, ki so med Wieprzem in Bugom udrle v Rusijo, 28. avgusta napad na rusko armado, ki je došla od Cholma. Nato so se razvili po bitki pri Krasniku nadaljnji trdovratni, za naše bojaželjne čete zmagoviti boji pri Zamostju in severno in vzhodno od Tomaževa. (Tomažev je rusko mesto blizu meje severozahodno od Ravaruske.) V boj so posegle posebno naše čete, ki so udrle pri Belzecu (na gališki meji nasproti Tomaževa) v rusko

ozemlje. V teh bojih je bilo prav tako, kakor v bitki pri Krasniku, vjetih na tisoče Rusov. V vzhodni Galiciji se bore naše čete z izredno bravuro in sposobnostjo proti močnim in mnogoštevilnejšim sovražnim močem.

× × ×

NA JUŽNEM BOJIŠČU.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Hofer javlja: Na južnem bojišču se v zadnjem času niso vršili nikaki pomembni boji.

Dunajski listi poročajo, kar smo mi že pred dnevi zabeležili, da so naši prisilili črnogorsko topništvo na Lovčenu, da je umolknilo.

Dne 30. avgusta popoldne došli graški listi potrjujejo naša poročila, da na avstrijskih tleh ni nobenega črnogorskega vojaka. Naši vojaki so Črnogorce, ki so udrli na avstrijska tla in zasedli orožniško postajo Gad in Uvac, pregnali v petih dneh in šli 15 km daleč na črnogorsko ozemlje, nakar je prišlo povelje, naj zavzamejo pozicije ob meji. Naši vojaki so zaplenili mnogo municije, srbske, francoske in celo grške proveniencije.

× × ×

VELIKA BITKA MED NEMCI IN RUSI. — NEMCI SO VJELI NAD 30.000 RUSOV.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. urad.) Nemški veliki generalni štab poroča: V velikih bojih, v katerih je bila poražena ruska armada v vzhodni Prusiji pri Tanenbergu, Hohenstinu in Ortelsburgu, so Nemci vjeli nad 30.000 Rusov, med njimi veliko visokih častnikov. Nemške čete so napadle Ruse od treh strani in jih vrgle v mazursko močvirje.

× × ×

NEMCI NA POTU V PARIZ. — KAKO SO NEMCI POPOLNOMA PREMAGALI ANGLEŠKO ARMADO.

Na zahodnem bojišču se stvari hitro razvijajo v pogubo Francozov. Nemške čete zmagovito prodirajo proti osrčju Francije. Udarec za udarcem sledi, porazi na strani Francozov, zmage na strani Nemcev.

Francoska sedaj žanje žalostne sadove svoje protiverske in svobodomiselne politike. Gotovo je namreč, da je eden glavnih vzrokov francoskih porazov demoralizacija francoske armade. Bog daj, da bi ta žalostna izkušnja privedla francoske politike na pravo pot.

Berolin, 29. avgusta. (Kor. urad.) Vojni poročevalec »Berliner Zeitung« poroča iz glavnega stana o zmagi nad Angleži pri Siantu Quentinu: Novo zmago nad Angleži pri Siantu Quentinu smo izvojevali na ta način, da so naše kavalerijske čete prehitile v smeri proti Siantu Quentinu bežeče angleške čete in jih toliko časa zadrževale, da so jih dosegli naši zasledujoči armadni zbori in jih zopet odločilno napadli.

Poraz angleške armade je popoln. Angleži so sedaj popolnoma odtrgani od svojega ozadja in jim sedaj ne preostaja drugega, kakor da beže proti pristanišču Calais, Haver ali Cherbourg.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Izjava.

Jaz podpisani Johann Wohlgenut, p. d. Mešic, posestnik v Paprečah pri Škofičah, priznam, da sem letos večkrat g. Frančiško Premur v Paprečah hudo razžalil s tem, da sem govoril čez njo neresnične stvari.

Jaz vse svoje žalitve prav iz srca obžalujem, prosim g. Frančiško Premur odpuščanja in izjavljam, da niti jaz, niti moja rodbina od nje ničesar nepoštenega ali slabega ne ve, tako, da je vse neresnično, kar sem od nje slabega govoril, ker je v vsakem oziru poštena gospa.

Ker mi je z ozirom na moje otroke in zato, ker sem jo prosil odpuščanja in plačal vse stroške njenega zastopnika g. dr. Müllerja, odvetnika v Celovcu, sedaj še zadnjič odpuščam, se ji prav iz srca zahvalim in plačam po njenem naročilu tudi za Rdeči križ 10 K. in dovolim, da pride ta izjava, katero plačam jaz, v »Mir«.

Celovec, 25. avgusta 1914.

Johann Wohlgenut m. p.

Dr. Müller m. p.,
priča.

POZOR!

Odda se

veliko gostilniško obrtno podjetje na Koroškem

s 1. oktobrom 1914 pod ugodnimi pogoji v najem. Pojasnila daje upravništvo lista »Mir« v Celovcu.

U zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5.—40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fondji okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na knjižice se obrestujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje prednjme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurznim izgubl.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčlje. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 1/2 % naprej.